

דף לימוד ועבודה – **הלכות חנוכה** – קיצור שולחן ערוך מקור חיים פרק קי"ג
(עמוד – 1)

הלכה א (עמוד 308)

1. בימי איזה בית מקדש התרחש נס החנוכה?
2. מי העם שנלחם בנו?
3. כיצד נקראו בני הכהנים הגדולים שגברו על היוונים?
4. לכמה שנים חזרה המלכות לישראל לאחר נס חנוכה?
5. איזה נס התרחש בכ"ה בכסלו?
6. במשך כמה ימים התרחש נס זה?
7. מה התקינו חכמים שבאותו דור?
8. כיצד נקראים 8 הימים הללו?

הלכה ב (עמוד 308)

9. איזה איסורים יש בימי החנוכה? א. אסור ל_____, ב. אסור ל_____.
10. כיצד ינהגו אנשים שנוהגים לעלות לקברי יקיריהם ביום פקודת השנה? (כלומר- בתאריך פטירת יקיריהם, אם הוא חל בתוך חנוכה)- מתי יעלו לבית הקברות?
11. על איזה קברות מותר להשתטח בחנוכה?
12. תנו דוגמאות לקברים כאלה בארץ.
13. יש תענית מיוחדת שאם מתענים אותה בחנוכה- צריך להתענות אחרי חנוכה "תענית לתענית"- על איזו תענית מדובר?

הלכה ג (עמוד 308)

14. האם יש מצוה להרבות בסעודות בחנוכה?
15. מה ההגדרה ההלכתית של סעודות בחג החנוכה? סעודות _____.
16. מה אפשר לעשות בסעודות בחג החנוכה כדי שיחשבו סעודות מצוה? לומר בהם _____, ולשיר בהם _____.

הלכה ד (עמוד 308)

17. מה נוהגות הנשים לא לעשות בזמן שהנרות דולקים?
18. במשך כמה זמן מהדלקת הנרות צריך להימנע מכך?
19. מאיזה מלאכות עדיף לנשים להימנע בחלק מימי חנוכה לפי הלכה ד?
20. באיזה ימים של חנוכה כדאי להימנע מכך?

דף לימוד ועבודה – **הלכות חנוכה** – קיצור שולחן ערוך מקור חיים פרק קי"ג
(עמוד 2) – **הדלקת הנרות**

בסיום כל הלכה- העתיקו מהתרמילון את התשובות לכל שאלה.

הלכה ה (עמוד 308)

1. מהי מטרת מצות נר חנוכה?	
2. כאשר הגיע זמן הדלקת נרות- האם מותר ללמוד תורה לפני שמדליקים?	
3. מי שלומד תורה והגיע זמן הדלקת הנרות- מה עליו לעשות?	
4. כאשר הגיע זמן הדלקת נרות- האם מותר לאכול לפני שמדליקים?	
5. כמה זמן לפני שעת הדלקת נרות חנוכה ראוי להחמיר ולא ללמוד או לאכול?	
צריך להפסיק	אסור ללמוד
חצי שעה	פרסום הנס
אסור לאכול	

הלכה ו (עמוד 309)

6. באיזה לילה מדליקים נר אחד?	
7. כמה נרות מוסיפים בכל יום?	
8. האם צריך שכל אחד מבני הבית ידליק נר לעצמו?	
9. האם מותר להשתמש באור נרות חנוכה לתשמיש אחר של קדושה?	
10. כיצד נקרא הנר הנוסף שמדליקים בכל יום?	
11. מדוע מוסיפים את השמש?	
יש נוהגים שכן	לא
שמש	כדי שאם ישתמש באור- זה יהיה לאור הנר הנוסף
אחד	

הלכות ז-ח (עמוד 309)

12. מה המקום הטוב ביותר להנחת נר חנוכה?	
13. אם גר בקומה עליונה, ואין לו פתח לרשות הרבים- היכן יניח את נר החנוכה?	
14. היכן יניח את נר החנוכה בשעת הסכנה (כשמסוכן להניחו במקום גלוי לרחוב)?	
15. באיזה צד של הפתח מצוה להניח את נרות החנוכה?	
16. כאשר נרות החנוכה מצד שמאל, מוקפים במצוות- משמאל נר חנוכה ומה מימין?	
מניחו על שולחנו (שבתוך הבית)	שמאל
מחוץ לבית, בפתח הפונה לרשות הרבים	מזוזה
בחלון או במרפסת הסמוכים לחלון	

דף לימוד ועבודה – הלכות חנוכה – קיצור שולחן ערוך מקור חיים פרק קי"ג

עמוד – (3) – הדלקת הנרות

בסיום כל הלכה- העתיקו מהתרמילון את התשובות לכל שאלה.

הלכה ט (עמוד 309)

1.	איזה שמנים ופתילות כשרים לנר חנוכה?			
2.	באיזה שמן הכי מובחר להדליק?			
3.	מדוע נהגו להדליק בנר שעה (אם לא מסתדר בשמן זית)?			
4.	האם יוצאים ידי חובה בהדלקת חנוכייה חשמלית?			
	לא	כי אורו זך וצלול	כל השמנים והפתילות כשרים	שמן זית

הלכה י (עמוד 309)

5.	מה הזמן הטוב ביותר להדלקת נרות חנוכה?					
6.	כמה זמן צריכים הנרות לדלוק לאחר צאת הכוכבים?					
7.	מה המטרה בהדלקת הנרות?					
8.	האם אפשר להדליק לאחר צאת הכוכבים?					
9.	איפה וכיצד צריכים להיות בני הבית בזמן ההדלקה?					
10.	בלילה מאוחר- באיזה תנאי אפשר להדליק ולברך?					
11.	בלילה מאוחר, וכולם ישנים, האם ידליק וגם יברך?					
	פרסום הנס	כן. כל הלילה	צאת הכוכבים	אם שנים מבני הבית ערים	לפחות חצי שעה	טוב שידליק בלא ברכה מקובצים יחד

הלכה יא (עמוד 309)

12.	כמה ברכות מברכים בהדלקת הנרות בלילה הראשון?					
13.	כמה ברכות מברכים בהדלקת הנרות בשאר הלילות?					
14.	מהי הברכה הראשונה בהדלקת הנרות?					
15.	מהי הברכה השנייה בהדלקת הנרות?					
16.	מהי הברכה השלישית (רק בלילה הראשון) בהדלקת הנרות?					
17.	אם לא בירך "שהחיינו" בלילה הראשון- האם אפשר לברך בלילות הבאים?					
18.	מה עושים קודם- מברכים או מדליקים את הנרות?					
19.	האם אפשר לברך ברכה אחת ("להדליק נר") ואז להתחיל בהדלקה, ובזמן ההדלקה להמשיך לברכות הבאות?					
20.	איזה קטע נהוג לומר לאחר ההדלקה?					
21.	האם אפשר לומר הנרות הללו אחרי הדלקת הנר הראשון, תוך כדי שמדליקים את שאר הנרות?					
	להדליק נר (של) חנוכה	2	שהחיינו	כן. מברך בלילה השני, או כשיזכור בשאר הלילות	קודם מברכים	
	לא. יברך כל הברכות קודם שידליק	3	שעשה ניסים	כן, אך טוב לומר הנרות הללו לאחר הדלקת כל הנרות.	"הנרות הללו"	

דף לימוד ועבודה – הלכות חנוכה – קיצור שולחן ערוך מקור חיים פרק קי"ג

עמוד – (4) – הדלקת הנרות

בסיום כל הלכה- העתיקו מהתרמילון את התשובות לכל שאלה.

הלכה יב (עמוד 310)

1. מאיזה חלק הכי מוקדם של היום אפשר להדליק נרות חנוכה?		
2. מתי זה "פלג המנחה"?		
3. אם מדליקים לפני השקיעה- כמה שמן צריך לשים בנרות		
4. ביום שישי- מה מדליקים קודם- נרות שבת או נרות חנוכה?		
5. על מה צריך להקפיד כשמדליקים נרות חנוכה ביום שישי?		
שעה ורבע לפני הלילה	מפלג המנחה	מספיק שמן כדי שהנרות ידלקו לפחות חצי שעה אחרי צאת הכוכבים
	נרות חנוכה	שיהיה מספיק שמן, או נרות גדולים, שיישארו דולקים לפחות חצי שעה לאחר צאת הכוכבים

הלכות יג-יד (עמוד 310)

6. האם מדליקים נר חנוכה בבית הכנסת		
7. האם מברכים על הדלקת נר חנוכה בבית הכנסת?		
8. החזן שמדליק את הנרות בבית הכנסת- האם צריך להדליק גם בביתו?		
9. מדוע?		
10. החזן שהדליק בבית הכנסת ובירך שהחיינו, באיזה תנאי יכול לברך שהחיינו גם בביתו?		
11. מתי מדליקים נרות חנוכה בבית הכנסת?		
12. אם אין עשרה בבית הכנסת בזמן הדלקת נרות חנוכה- מה מברכים?		
לא מברכים	כן, צריך להדליק גם בביתו אם מדליק בבית גם בשביל אשתו ובני ביתו.	כי לא יוצאים ידי חובה בנרות בית הכנסת
		בין תפילת מנחה לערבית
	כן	
כן		

הלכות טו-טז (עמוד 310)

	13. במוצאי שבת בבית הכנסת- מה מדליקים קודם? נר חנוכה או נר הבדלה?		
	14. במוצאי שבת בבית- מה מדליקים קודם? נר חנוכה או נר הבדלה?		
	15. האם נר החנוכה יכול לשמש גם כנר הבדלה, ולברך עליו "בורא מאורי האש"....?		
	16. מדוע?		
	17. היכן נוהגים להדליק נרות חנוכה בשעות היום?		
	לפי מנהג ירושלים מדליקים בבית הכנסת בתפילת שחרית.	בבית הכנסת נר חנוכה קודם להבדלה	יש מחלוקת, והכי טוב להבדיל תחילה, כמנהג ירושלים.
	אין מבדילין על נר חנוכה	כי צריך להנות מנר הבדלה, ואסור להנות מנר חנוכה.	

דף לימוד ועבודה – הלכות חנוכה – קיצור שולחן ערוך מקור חיים פרק קי"ג

עמוד – (5) – הדלקת הנרות

בסיום כל הלכה- העתיקו מהתרמילון את התשובות לכל שאלה.

הלכות יח-יט (עמוד 311)

1.	מה המנהג הנפוץ לגבי נר חנוכה שמדליקים במסיבות?	
2.	האם "הדלקה עושה מצוה" או "הנחה עושה מצוה"?	
3.	אם בנרות היה מספיק שמן, והם נכבו לפני שעברה חצי שעה, האם חובה להדליקם?	
4.	אם הדליק נרות במקום שיש רוח מצויה (רגילה), והם אכן נכבו לפני שעברה חצי שעה, האם חובה להדליקם?	
	צריך לחזור ולהדליק במקום שאין רוח, בלי ברכה.	המנהג לא לברך עליו כלל (אך יש נוהגים כן לברך)
	"הדלקה עושה מצוה"	אין חובה אך מצוה מן המובחר להדליק שוב בלי ברכה

הלכה כ (עמוד 311)

5.	היכן צריך להדליק את נרות החנוכה?	
6.	האם מותר להדליק חנוכייה במקום אחד, ואז להעביר ולהניח במקום אחר?	
7.	ואם בעל הבית חולה ולא יכול לגשת למקום הנחת הנרות- האם מותר שידליק ליד מיטתו ואחר כך יעבירו אותה למקום הנכון?	
8.	מה יכול לעשות חולה שלא יכול להדליק נרות במקום הנכון?	
9.	האם אפשר שהחולה יברך במיטתו ושליח ידליק עבורו בפניו?	
	יעשה שליח שידליק במקומו	כן
	"אפילו אם בעל הבית חולה... אין מביאים לו את החנוכייה להדליקה..."	לא
	במקום שבו יניחו אותם	

החייבים בהדלקה

הלכות כא-כב (עמוד 311)

10.	האם נשים חייבות בהדלקת נרות חנוכה?	
11.	האם נשים צריכות לברך על הדלקת נרות חנוכה?	
12.	האם אישה שמדליקה נרות חנוכה יכולה להוציא את שאר בני הבית בהדלקה?	
13.	האם אדם שכבר הדליק בברכה- יכול להדליק ולברך שוב עבור אישה?	
14.	האם סומא (עיוור) חייב בהדלקה?	
15.	כיצד יקיים עיוור את מצוות נר חנוכה, כשנמצא בבית עם אנשים אחרים?	
16.	כיצד יקיים עיוור נשוי את מצוות נר חנוכה?	
17.	כיצד יקיים עיוור ששרוי ביחידות את מצוות נר חנוכה?	
	לא	כן
	יבקש מאחרים שיסייעו לו להדליק, אבל לא יברך	אישתו תדליק עליו
		ישתתף איתם

דף לימוד ועבודה – הלכות חנוכה – קיצור שולחן ערוך מקור חיים פרק קי"ג

עמוד – (6) – **החייבים בהדלקה**
 בסיום כל הלכה- העתיקו מהתרמילון את התשובות לכל שאלה.

הלכות כג-כד (עמוד 311)

1.	מאיזה גיל קטן צריך להדליק?			
2.	לפי מנהג הספרדים – כמה חנוכיות מדליקים בבית?			
3.	אלו שנוהגים להדליק חנוכייה לכל אחד מבני הבית (כמנהג האשכנזים)- האם קטן בגיל חינוך מדליק ומברך?			
4.	לפי מנהג הספרדים – מה מדליק קטן שגר עם הוריו בבית?			
5.	אם יש קטן שיש לו בית בפני עצמו - האם מדליק ומברך?			
6.	לכל המנהגים- האם קטן יכול לברך ולהוציא גדולים ידי חובה?			
7.	את איזה נר יכולים להדליק קטנים שלא הגיעו לגיל חינוך?			
8.	מדוע?			
כן. מדליק וגם מברך	חנוכייה אחת	שהגיע לגיל חינוך	לא	מדליק את "נרות ההידור", אחרי שבעל הבית מדליק את הנר החדש
		כדי לחבב עליהם את המצוות ולחנכם	את השמש	

הלכות כה-כו (עמוד 311-312)

9. אורח או אכסנאי (בבית פרטי) כיצד יכול לצאת ידי חובה בהדלקת בעל הבית?			
10. מה דין אורח שאישתו מדליקה נרות בביתם ומכוונת להוציאו ידי חובה? (לפי פשט ההלכה)			
11. מה דין אדם שאישתו מדליקה עליו בביתו, אבל הוא מתארח במקום אחר ורוצה להחמיר וגם להדליק בעצמו? (לפי השיטה הראשונה בסעיף כה)			
12. מה דין אדם שאישתו מדליקה עליו בביתו, אבל הוא מתארח במקום אחר ורוצה להחמיר וגם להדליק בעצמו? (לפי השיטה השנייה בסעיף כה)			
13. מה דין מי שנסע לחוץ לארץ, ששעת השקיעה שונה מביתו?			
14. אורח במלון (ציבורי), ולא אצל אדם פרטי ("בעל הבית")- איפה הכי כדאי שידליק נרות חנוכה?			
15. מה דין אורח במלון (ציבורי), שהדליק ובירך בבית הכנסת, ורוצה להדליק גם במלון?			
לפי פשט ההלכה- יוצא ידי חובה בהדלקתה	יש אומרים שרשאי גם לברך	יכול בפשיטות להדליק ולברך במקום שנמצא	משתתף בפרוטה, או שבעל הבית מקנה לו חלק מהשמן במתנה
	בבית כנסת, ויברך שם. יחזור להדליק בלי לברך	יש אומרים שחייב להקפיד להדליק נרות, היכן שנמצא, לפני הזמן שאישתו מדליקה בבית	

דף לימוד ועבודה – הלכות חנוכה – קיצור שולחן ערוך מקור חיים פרק קי"ג

עמוד – (7) – מדיני תפילות חנוכה
 בסיום כל הלכה- העתיקו מהתרמילון את התשובות לכל שאלה.

הלכות כז-כח (עמוד 312)

1.	מה התוספת שמוסיפים בימי חנוכה בתפילת עמידה?														
2.	כמה ימים מוסיפים תוספת זו?														
3.	באיזו ברכה בתפילת עמידה מוסיפים "על הניסים"?														
4.	מי ששכח לומר "על הניסים" בתפילת עמידה, וכבר סיים את הברכה, מה דינו?														
5.	מי ששכח לומר "על הניסים" ונזכר לפני שאמר את שם ה' בסיום הברכה- מה דינו?														
6.	היכן ניתן להזכיר את "על הניסים" במקרה ששכח לומר בתפילת עמידה?														
7.	מה עדיף לומר? "ועל הניסים" או "על הניסים"?														
8.	מתי מוסיפים "על הניסים" חוץ מאשר בתפילת עמידה?														
9.	מי ששכח לומר "על הניסים" בברכת המזון, וכבר סיים את הברכה, מה דינו?														
10.	באיזה מקרה מוסיפים את הנוסח: "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים וכו'?"														
11.	מה ההבדל בין "שעשה ניסים" ל"על הנסים"?														
	<table><tr><td>בברכת "מודים"</td><td>אין מחזירין אותו</td><td>כל שמונת ימי חנוכה</td><td>"על הניסים"</td></tr><tr><td>אחרי גמר תפילת עמידה, לפני "יהיו לרצון"</td><td>ראוי לומר "ועל הניסים" באות ו'</td><td>חוזר ואומר "על הניסים" וממשיך תפילתו משם</td><td></td></tr><tr><td rowspan="2">אם שכח לומר "על הניסים" בברכת המזון אך לא סיים את כל הברכה.</td><td>אין מחזירין אותו (כמו בתפילת עמידה)</td><td rowspan="2">"שעשה ניסים" זו ברכה בהדלקת נרות, ו"על הניסים" זו תוספת בתפילת עמידה וברכת המזון</td><td></td></tr><tr><td>בברכת המזון</td><td></td></tr></table>	בברכת "מודים"	אין מחזירין אותו	כל שמונת ימי חנוכה	"על הניסים"	אחרי גמר תפילת עמידה, לפני "יהיו לרצון"	ראוי לומר "ועל הניסים" באות ו'	חוזר ואומר "על הניסים" וממשיך תפילתו משם		אם שכח לומר "על הניסים" בברכת המזון אך לא סיים את כל הברכה.	אין מחזירין אותו (כמו בתפילת עמידה)	"שעשה ניסים" זו ברכה בהדלקת נרות, ו"על הניסים" זו תוספת בתפילת עמידה וברכת המזון		בברכת המזון	
בברכת "מודים"	אין מחזירין אותו	כל שמונת ימי חנוכה	"על הניסים"												
אחרי גמר תפילת עמידה, לפני "יהיו לרצון"	ראוי לומר "ועל הניסים" באות ו'	חוזר ואומר "על הניסים" וממשיך תפילתו משם													
אם שכח לומר "על הניסים" בברכת המזון אך לא סיים את כל הברכה.	אין מחזירין אותו (כמו בתפילת עמידה)	"שעשה ניסים" זו ברכה בהדלקת נרות, ו"על הניסים" זו תוספת בתפילת עמידה וברכת המזון													
	בברכת המזון														

הלכה כט (עמוד 312)

השאלות נכתבו על ידי מרצה				
12. איזה מזמור תהלים נהוג להוסיף בסיום התפילה בימי החנוכה?				
13. האם אומרים הלל בחנוכה?				
14. איזה הלל אומרים בחנוכה?				
15. האם מברכים על אמירת ההלל בחנוכה?				
16. האם קוראים בתורה בחנוכה?				
כן, מברכים על אמירת ההלל בחנוכה	כן	מזמור שיר חנוכה הבית לדוד	הלל גמור (שלם)	
	לא			